

Sygn. akt II AKa 52/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jacek Michalski
Sędziowie:	SA Zbigniew Makarewicz (sprawozdawca) SA Mariusz Młoczkowski
Protokolant	Starszy protokolant sądowy Agnieszka Grzywna

przy udziale Lidii Sobestiańczuk – Jasim prokuratora Prokuratury Okręgowej w Lublinie del. do Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2013 r.

sprawy **W. M. (1)**

oskarżonego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i in.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 5 grudnia 2012 r., sygn. akt IV K 256/12

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu okres tymczasowego aresztowania również od dnia 5 grudnia 2012 r. do 24 kwietnia 2013 r.;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego adw. A. S. – Kancelaria Adwokacka w L. 738 (siedemset trzydzieści osiem) zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżycielowi posiłkowemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonego od uiszczenia kosztów sądowych za drugą instancję i określa, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W. M. (1) został oskarżony o to, że w dniu 24 kwietnia 2012 r. w miejscowości P. gm. R. woj. (...) działając z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia W. M. (2) zadał mu sześć ciosów nożem kuchennym o długości ostrza 14,5 cm kierując ostrze w lewą stronę klatki piersiowej czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci dwóch ran kłutych przedniej ściany klatki piersiowej po stronie lewej w okolicy piersiowo podobojczykowej z czego jedną o długości

2,5 cm drążącą przyśrodkowo i w górę do przestrzeni międzyżebrowej oraz do jamy opłucnej a drugą o długości 3 cm drążącą ku dołowi w obszar mięśnia piersiowego z jego uszkodzeniem i krwiakiem, odmy i krwiaka opłucnej lewej, czterech ran ręki prawej w tym ranę punktową na grzbiecie prawego śródreżca zlokalizowaną na poziomie fałdu międzypalcowego I - II, ranę paliczka prawego z uszkodzeniem ścięgna prostownika, ranę prawego śródreżca na poziomie I kości śródreżca oraz ranę dłoniowej powierzchni prawej ręki - ranę ziejącą z głębokim uszkodzeniem mięśni kłębu kciuka, które to obrażenia spowodowały u pokrzywdzonego naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni, przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego i natychmiastowe udzielenie pokrzywdzonemu pomocy medycznej

tj. przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oskarżonego W. M. (1) uznał za winnego tego, że:

w dniu 24 kwietnia 2012 roku w miejscowości P. gm. R. woj. (...) przewidując możliwość pozbawienia życia W. M. (2) i godząc się na to zadał mu co najmniej cztery ciosy nożem kuchennym o długości ostrza 14,5 cm w okolice lewej strony klatki piersiowej w wyniku czego doznał on obrażeń ciała w postaci dwóch ran kłutych przedniej ściany klatki piersiowej po stronie lewej w okolicy piersiowo podobojczykowej z czego jedna o długości 2,5 cm drążąca przyśrodkowo i w górę do przestrzeni międzyżebrowej oraz do jamy opłucnej, a druga o długości 3 cm drążąca ku dołowi w obszar mięśnia piersiowego z jego uszkodzeniem i krwiakiem, odmy i krwiaka opłucnej lewej, czterech ran ręki prawej w tym ranę punktową na grzbiecie prawego śródreżca zlokalizowaną na poziomie fałdu międzypalcowego I - II, ranę paliczka prawego z uszkodzeniem ścięgna prostownika, ranę prawego śródreżca na poziomie I kości śródreżca oraz ranę dłoniowej powierzchni prawej ręki - ranę ziejącą z głębokim uszkodzeniem mięśni kłębu kciuka, które to obrażenia spowodowały u pokrzywdzonego naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni, przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego i natychmiastowe udzielenie pokrzywdzonemu pomocy medycznej

tj. czynu z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za czyn ten na mocy powołanych przepisów przyjmując za podstawę wymiaru kary art. 14 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk skazał go na karę 8 (ośmiu) lat pozbawienia wolności;

Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 24 kwietnia 2012 r. do dnia 5 grudnia 2012 r.;

Na zasadzie art. 44 § 2 kk orzekł przepadek dowodu rzeczowego w postaci noża kuchennego ujętego w wykazie dowodów rzeczowych na k. 173 11/123/12 pod poz. 11;

Na podstawie art. 46 § 2 kk orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego W. M. (2) nawiązkę w kwocie 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych);

Na zasadzie art. 230 § 2 kpk orzekł zwrot W. M. (1) dowodów rzeczowych ujętych w wykazie na k. 171 1/122/12 pod poz. 1-7, na k. 173 11/123/12 pod poz. 8-10 i na k. 247 Y/135/12 pod poz. 1 oraz W. M. (2) ujętych w wykazie na k. 175 III/124/12 pod poz. 12-15;

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego adw. A. S. - Kancelaria Adwokacka w L. kwotę 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych 60/100) tytułem udzielonej pomocy prawnej z urzędu;

Zwolnił oskarżonego od uiszczenia kosztów sądowych, zaś wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Obrońca oskarżonego:

I. Na podstawie art. 444 k.p.k. zaskarżył powyższy wyrok w całości na korzyść oskarżonego.

II a. Na mocy art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 3 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na niezasadnym, opartym jedynie na elementach przedmiotowych czynu, założeniu, iż oskarżony zadając ciosy pokrzywdzonemu działał z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia, podczas gdy ujawnione w toku postępowania cechy podmiotowe zachowania oskarżonego, w tym pobudki popełnienia czynu, cechy osobowości oskarżonego oraz jego stosunek do pokrzywdzonego, nie dają podstaw do uznania, iż oskarżony godził się na wywołanie skutku w postaci śmierci ofiary;

Podnosząc powyższy zarzut, na podstawie art. 437 k.p.k. wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie oskarżonego winnym popełnienia przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. oraz orzeczenie kary pozbawienia wolności w wysokości zbliżonej do czasu trwania tymczasowego aresztowania;

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji;

II b. Na wypadek nie podzielenia zarzutu, o którym mowa w pkt IIa, na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 4 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- rażąco niewspółmierność orzeczonych w stosunku do oskarżonego kary oraz środka karnego (nawiązki), gdzie wymiar kary nie uwzględnia w należyty sposób dyrektyw z art. 53 k.k., a zwłaszcza pomija takie okoliczności jak: postać zamiaru z jakim zdaniem Sądu miał działać oskarżony, formy stadialnej popełnienia przestępstwa, ustabilizowanego trybu życia oskarżonego, pozytywnej opinii z Aresztu Śledczego, zachowania oskarżonego względem pokrzywdzonego w toku postępowania karnego, zaś wymiar orzeczonej nawiązki pozostaje nieadekwatny do szkody poniesionej przez pokrzywdzonego;

Podnosząc zarzut z pkt IIb, na podstawie art. 437 k.p.k. wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o karze i środku karnym poprzez zastosowanie wobec oskarżonego instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary i orzeczenie kary pozbawienia wolności zbliżonej do dolnej granicy ustawowego zagrożenia oraz znaczne obniżenie orzeczonej od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego nawiązki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja na uwzględnienie nie zasługuje.

Apelacja nie kwestionuje ustaleń faktycznych Sądu w zakresie przebiegu zdarzenia, lecz prezentuje stanowisko, że oskarżony nie działał z zamiarem zabójstwa.

Skarżący powołuje szereg orzeczeń głównie Sądów Apelacyjnych dotyczących oceny zamiaru sprawcy zabójstwa i na ich podstawie stara się wprowadzić wnioski dotyczące strony podmiotowej oskarżonego w momencie dokonania przestępstwa.

Twórczość orzecznicza szczególnie Sądów Apelacyjnych dotycząca zbrodni zabójstwa jest bardzo duża, lecz cytowane orzeczenia dotyczą konkretnych stanów faktycznych i nie mogą być automatycznie przenoszone na grunt sprawy niniejszej.

Słusznie apelacja podnosi, że ustalenia dotyczące zamiaru powinny opierać się na analizie całokształtu przedmiotowych i podmiotowych okoliczności zajścia, właściwości osobistych oskarżonego, jego dotychczasowego trybu życia, pobudek oraz motywów działania.

Oceniając okoliczności podmiotowe, które stara się eksponować apelacja, należy wskazać, że to oskarżony był inicjatorem konfliktu zakończonym użyciem noża i spowodowaniem obrażeń u pokrzywdzonego, które mogły spowodować jego zgon.

Zasadnie Sąd meriti wskazał, że z opinii sądowo – psychiatrycznej wynika, iż u oskarżonego występują podstawowe symptomy uzależnienia od alkoholu, który działa na niego rozhamująco i podwyższa jego skłonność do gwałtownych słabo kontrolowanych zachowań.

Te właściwości osobiste oskarżonego, mimo że przed spożyciem alkoholu składał życzenia imieninowe pokrzywdzonemu i W. M. (3), doprowadziły do późniejszego konfliktu z W. M. (3), a następnie przeniesienia agresji na pokrzywdzonego.

Dotychczasowy tryb życia również świadczy niekorzystnie o oskarżonym, został on skazany za znęcanie i groźby karalne (k. 144-145, 301), zaś jego osobowość najbardziej charakteryzuje opinia kuratora sądowego (k. 117) – „ W środowisku W. M. (1) posiada negatywną opinię. Postrzegany jest jako osoba konfliktowa, roszczeniowa, mająca skłonności do nadużywania alkoholu. Z uzyskanych informacji wynika, iż podejrzany będąc pod wpływem alkoholu często wszczynał awantury, bójki, niejednokrotnie „szukał zaczepki”konflikty rozwiązywane zazwyczaj były między uczestnikami nieporozumień”.

Pobudki i motywy działania oskarżonego to typowe reakcje ludzi reagujących agresją pod wpływem alkoholu.

Po przegranym starciu z W. M. (3) w psychice oskarżonego powstała potrzeba odwetu przejawiająca się w stwierdzeniach „załatwię was”.

Oskarżony przebywał na własnej posesji odgradzony płotem od pokrzywdzonego, nie był więc w żaden sposób zagrożony. Pokrzywdzony będąc sąsiadem podszedł do oskarżonego po to aby go uspokoić a nie atakować. Nawet czując się zagrożonym bez powodu, oskarżony miał możliwość cofnięcia się od płotu w głąb posesji i nie miał potrzeby atakowania pokrzywdzonego.

Oskarżony wykorzystał jednak brak świadomości pokrzywdzonego, że może być zaatakowany i z zaskoczenia zrealizował swoje stwierdzenie „załatwię was” uderzając go nożem w okolicę serca.

Zgodnie z niekwestionowaną opinią sądowo – psychiatryczną oskarżony w chwili czynu miał w pełni zachowaną zdolność rozpoznawania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem.

Odnosząc się do stwierdzenia „rozpoznanie znaczenia czynu” należy stwierdzić, że każdy dorosły człowiek wie, iż uderzając nożem w serce można spowodować śmierć człowieka. Jeżeli sprawca mając tą świadomość realizuje swój czyn ukierunkowując ciosy noża w serce to przewiduje możliwość zgonu ofiary i na to się godzi, a więc działa z zamiarem ewentualnego zabójstwa.

Oskarżony z zaskoczenia wyprowadził ciosy nożem i ukierunkował je w okolicę serca pokrzywdzonego. Nie były to ciosy przypadkowe lecz świadomie ukierunkowane w okolicę serca.

Z opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej wynika, iż oskarżony „zadał co najmniej cztery ciosy nożem” i tylko podjęta przez pokrzywdzonego obrona, która spowodowała obrażenia ręki, skutkowałą że tylko dwa ciosy osiągnęły cel w okolicach serca.

W tych warunkach twierdzenia oskarżonego i apelacji, że dążył on tylko do spowodowania obrażeń ciała u pokrzywdzonego, pozostają w sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Gdyby rzeczywiście działanie oskarżonego ukierunkowane było jedynie na spowodowanie obrażeń ciała to kierowałyby on wyprowadzane ciosy w takie miejsca na ciele pokrzywdzonego, w których nie znajdują się organy newralgiczne dla życia. Oskarżony

działał w sposób nieskrępowany będąc oddzielony od pokrzywdzonego płotem, a więc miał swobodę ukierunkowania wyprowadzanych ciosów.

Biorąc powyższe pod uwagę apelacja błędnie zarzuca, że Sąd swoje ustalenia odnośnie zamiaru oskarżonego oparł jedynie na „elementach przedmiotowych”. Te wskazane okoliczności podmiotowe, które Sąd meriti również miał na uwadze (k. 536) w zestawieniu z okolicznościami przedmiotowymi pozwoliły na wyprowadzenie słusznego, znajdującego pełne uzasadnienie w materiale dowodowym sprawy, wniosku, że oskarżony działał z zamiarem ewentualnym zabójstwa.

Nie zasługuje również na uwzględnienie alternatywnie podniesiony w apelacji zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej w stosunku do oskarżonego kary. Podnosząc ten zarzut apelacja wnosi o orzeczenie wobec oskarżonego „kary pozbawienia wolności zbliżonej do dolnej granicy ustalonego zagrożenia” przy zastosowaniu instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary oraz znaczne obniżenie orzeczonej od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego nawiązki.

Analizując powyższy wyrok należy stwierdzić, że kara pozbawienia wolności orzeczona wobec oskarżonego jest zgodna z tym wnioskiem, bowiem została orzeczona w najniższym wymiarze ustawowym.

Sąd meriti szeroko omówił okoliczności, które zgodnie z art. 53 § 1 i 2 kk miał na uwadze przy wymiarze kary odnośnie oskarżonego (k. 537-537v).

Błędnie więc wskazuje apelacja, że Sąd nie wziął pod uwagę postawy oskarżonego podczas procesu oraz poprawnego zachowania w Areszcie Śledczym (k. 537v). Sąd wprawdzie nie wypunktował, że przy wymiarze kary miał na uwadze również formę stadialną usiłowania, na jakiej zakończyło się działanie oskarżonego, lecz w przypadku dokonania zabójstwa nie orzeczono by kary najniższej ustawowo.

Wskazane przez apelację okoliczności Sąd miał więc na uwadze i zasadnie uznał, że mogą one skutkować orzeczenie wobec oskarżonego kary w najniższym ustawowym zagrożeniu, lecz nie są one szczególnymi okolicznościami uzasadniającymi nadzwyczajne złagodzenie kary i orzeczenie jej w granicach określonych art. 60 § 6 kk.

W ocenie Sądu Apelacyjnego orzeczona na podstawie art. 46 § 2 kk nawiązka w kwocie 10 000 zł również nie może być uznana za wygórowaną.

Kwota 10 000 zł za doznane cierpienia i otarcie się o śmierć nie jest wygórowanym zadośćuczynieniem i wzbogaceniem się przez pokrzywdzonego.

Biorąc pod uwagę omówione okoliczności i dzieląc stanowisko Sądu pierwszej instancji, wobec nie stwierdzenia uchybień uzasadniających uchylenie wyroku z urzędu, Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

Orzeczenie odnośnie aresztu między instancyjnego uzasadnia art. 63 § 1 kk, zaś odnośnie kosztów sądowych za drugą instancję art. 624 § 1 kpk.